

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Illup iluata silaannaani akuutissat arrortikkuminaatsut PCB pillugit ilitsersuut

21. oktober 2014

Illup iluata silaannaani PCB-it iliuuseqarfigi-nissaannut killiliussat

PCB avatangiisinut peqqissutsimullu ajoqusiisarpoq. PCB-it assigiinngitsut dioxin-imut assingusut (DL), 198-inut dioxin-imut assingunngitsunut (NDL) naleqqiullugit toqunartoqarnerpaat aqqani-luupput. Dioxin-imulli assingunngitsut arlallit siani-uteqarfinnik toqunartunititsisarput (ilikkariartornis-samut eqqaamasinnaanermullu ajornartorsi-uteqalersitsisarput), imminnullu sakkortuneruler-sitsisinnaasarlutik ("Coctail-effekt").

PCB nerisareqatigiinni annertusiartortarmat, na-linginnaasumik inuussutissatigut inuit PCB-nik annertunermik sunniivigineqartarput. Tamatuma saniatigut inuit sanaartornermi atortunit ataasiak-kaat ammikkut (attuinnikkut) imaluunniit silaannak-kut (najuussinikkut) PCB-nik sunniivigineqarsin-naapput. Illup iluani silaannarmiit sunniivigi-neqarsinnaaneq 5-10 %-iinnaasoq, taamaammal-lu nerisat annertunerpaamik sunniisarnerat, tyskit misissuinerisa takutippaat. Tamatuma saniatigut nerisareqatigiinni PCB annertusiartortarmat, nerisat aqqutigalugit sunniivigitinnerup Kalaallit Nuna-anni annertunerunissaa naatsorsuutigisariaqar-poq.

Dioxin-imut assingunngitsut sanaartornermi ator-tunit silaannarmut akuliukkajunnerusarput, dioxin-imulli assingusut sanaartornermi atortuni unin-gaannarajunnerusarlutik taamaakkamillu eqqa-gassatigut ajornartorsiutaanerit pingaarnerulluni.

Illup iluata silaannaanit PCB-nik sunniivigi-neqarneq peqqissutsimullu tamatuma navia-naatigisinnaasaa, silaannarmi m^3 -mut PCB-p qanoq annertutigineranik uuttuinnikkut naliliivigi-neqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni sanaartukkani silaannaap PCB-mik akoqarnera annertugaluartoq sivikitsu-mik sunniivigineqarnermi tassanngaannaq nap-parsimmaataalersanngilaq peqqissutsimulluunniit ajoqusiissanani.

Akerlianilli sivisuumik annertuumillu sunniivigi-neqarneq ernumanarpoq. Taamaammat illup ilu-ata silaannaani PCB annertuallaarpat, siunissami tingummik, timip nappaatinut akiuussinnaassu-saanik sianiuteqarfinnillu ajoqusiinnaanerit assi-giinngitsut pinaveersaartinniarlugit, annikillissinnis-saa tunngavissaqarpoq.

PCB qinersit aammut aniatitaannik hormoninik ajoqusiinnaavoq, pualavallaat sukkornermillu imm. 2-mik nappaatillit amerlinerannik kinguaas-siorsinnaanerullu annikillineranik kinguneqarsin-naavoq kræfteqalissutaasinnaallunilu.

Peqqissutsimut tunngatillugu PCB-it ajoqusiin-naanerit annikillissinniarlugit iliuuseqarfissatut qitiutitassat marluupput:

1. Illup iluani silaannarmat PCB-mik sunniivigi-neqarnerup ataani nalunaarsukkani annikil-lisneqarnissaa qitiutillugu:
 - a. illup iluani silaannaap PCB-mik anner-tuumik akoqarnera.
 - b. illup annertuumik isersimaarfittut ator-neqarnera.
 - c. meeqqanit, inuusuttunit arnanillu meeqqisinnaasunit ator-neqarnera.
2. Illuni PCB-it sapinngisamik annertunerpaat isumannaatsumik navianaatillitullu pineqar-nissaat, kingornalu peqqissutsimut ajoqusi-sumik pinngortitami ingerlaarlutik nerisanut akuliutinnginnissaannik qulakkeerineq.

Ullup ilaannaa illup iluani PCB-nik sunniivigi-neqarnikkut pingaartumik dioxin-imut assingunngitsut annertusiartortartut, paasisat nutaat maan-na erseqqissumik takutippaat, taamalu sunniivigi-neqarneq peqqissutsimut ajoqutaasutut oqaatigi-sariaqarmat, sapinngisaaq tamaat pinaveersaartit-tariaqarpoq.

Illup iluata silaannaata pitsaassusaata peqqissut-simut sunniutai pillugit Nunatsinni Nakorsaaneqar-fik pisortanut siunnersuisinnaavoq.

Paasisat nutaanerpaat tunngavigalugit Nunatsinni Nakorsaaneqarfik pingaarnersiulluni ima tullerriaarivoq:

Mingutsitsineq (5 x PCB7* naatsorsugaq)	Inassuteqaat
Illup iluata silaannaa 3.000 ng PCB/m ³ –sinnerlugit akoqarpat	<p>Sivisuumik inimi tassaniinneq peqqissutsimut annertuumik ajoqusiisinaasutut nalilivigineqarpoq, amerlanertigullu peqqissutsimut navianaateqarsinnaasutut isigisariaqarluni.</p> <p>Kinguarsaanani mingutsitsisup peerneqarnissaa aamma/imaluunniit illunissaaq ullup ilaannaani najorneqartartuni- pitagassaanngitsumik ussarnissaa inassuteqaataavoq. Utaqqiisaa ingalassimatitsiniaalluni iliuuseqartoqartariaqarpoq. Taakku tassaagajupput silaannarissarfinnik pitsanngorsaaneq, kiassarnermik nalimmassaaneq, illup sumut atorneranut eqqiarneratalu pitsaassusaanut naapertuussakkamik killingiilluni eqqiaaneq.</p>
Illup iluata silaannaa 300-niit 3.000 ng PCB/m ³ -inik akoqarpat	<p>Sivisujaamik inimi tassaniinnerup peqqissutsimut ajoquseeqataasinnaanera naatsorsuutigisariaqarpoq. Ingerlaannaq ingalassimatitsiniaalluni iliuuseqartoqarnissaa inassuteqaataavoq. Utaqqiisaagallartumik iliuuserisat mingutsitsinerni annikitsuni taamaallaat 300 ng/m³-ataallugu appartinneqarsinnaammata, mingutsitsisup peerneqarnissaa aamma/imal. pitarsinnaajunnaarsitsinissaa pisariaqarajuppoq.</p> <p>Iliuuseqarnissamat pingaarnersiulluni tullerriaarinnermi makku ilaatinneqartariaqarput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Illut meeqqanit inuusuttunillu atorneqartut pingaarnerutinneqasapput. • Illut qanoq atorneqartiginerat PCB-imillu mingutsinneqarnerat 300-miit 3000 ng/m³ -imut annertutigipput ilaatinneqarsinnaapput. Illut ullup ilaannaa atorneqartartut, illup iluaniinnerup sivisussusaa naapertorlugu PCB ataasiakkaanut sunniuteqarpoq. • Illut inunnit assigiinngitsorpasuarmit amerlanertigulli ataasiakkaanit sivikitsuinnarmik najorneqartartut (ass. atuarfiit torsuusarsui inillu immikkut atuartsiviit), ataasiakkaanut annikinnerusumik sunniivigitiffiusarput.
Illup iluata silaannaa 300 ng PCB/m ³ nit annikinneruppat	Illup silaannaani PCB-qarpoq, sunniivigitinnerli peqqissutsimut pingaarutilimmik sunniuteqanngitsussatut nalilerneqarluni.

*Silaannarmi uuttuinnermi amerlanertigut paasisutissiissutit nalinginnaanerpaat arfinillit arfineq marlulluunniit uuttorneqartarput, PCB tamakkiisoq kisitsisit katinnerisa 5-imik gangerneragut pissarsiarineqartarpoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, 21. oktober 2014

Flemming Kleist Stenz
Nunatsinni Nakorsaaneq